

Hà Nội, ngày tháng 03 năm 2020

BẢN TIN THÁNG 3/2020 DIỄN BIẾN TÀI NGUYÊN NƯỚC TỚI ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

1. Diễn biến tài nguyên nước tháng 2/2020

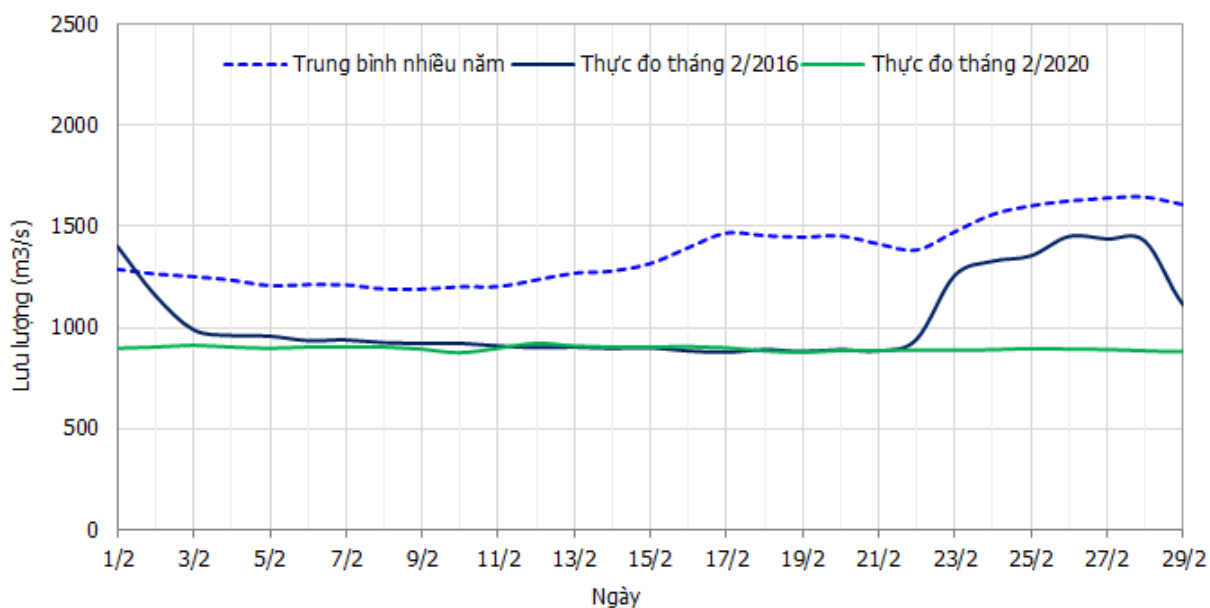
a. Tình hình mưa

Theo số liệu quan trắc, lượng mưa trên các vùng thuộc Lưu vực sông Mê Công (Xem Bảng 1 và Bản đồ 1 ở Phụ lục 1), kể cả phần lưu vực thuộc Trung Quốc, vẫn đều bị sụt giảm mạnh so với trung bình nhiều năm, đặc biệt ở khu vực hạ nguồn Lưu vực, bao gồm cả vùng Đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam.

Bảng 1: Tình hình mưa Lưu vực sông Mê Công, tháng 2/2020

Lượng mưa so với	Vùng Tỉnh Vân Nam, Trung Quốc	Vùng Bắc Lào và Thái Lan	Vùng Đông Bắc Thái Lan	Vùng Trung - Nam Lào và Tây nguyên	Vùng Châu thổ sông Mê Công
Trung bình nhiều năm	-72%	-82%	-85%	-80%	-84%

b. Xả nước của đập Trung Quốc

Hình 1. Diễn biến dòng chảy từ Trung Quốc về trạm Chiềng Sên, tháng 12/2020

Do mưa ít, các đập thủy điện của Trung Quốc tại tỉnh Vân Nam chỉ xả một lượng nước hạn chế về hạ du để chạy tua-bin phát điện. Do đó, trong tháng 2/2020, tổng lượng

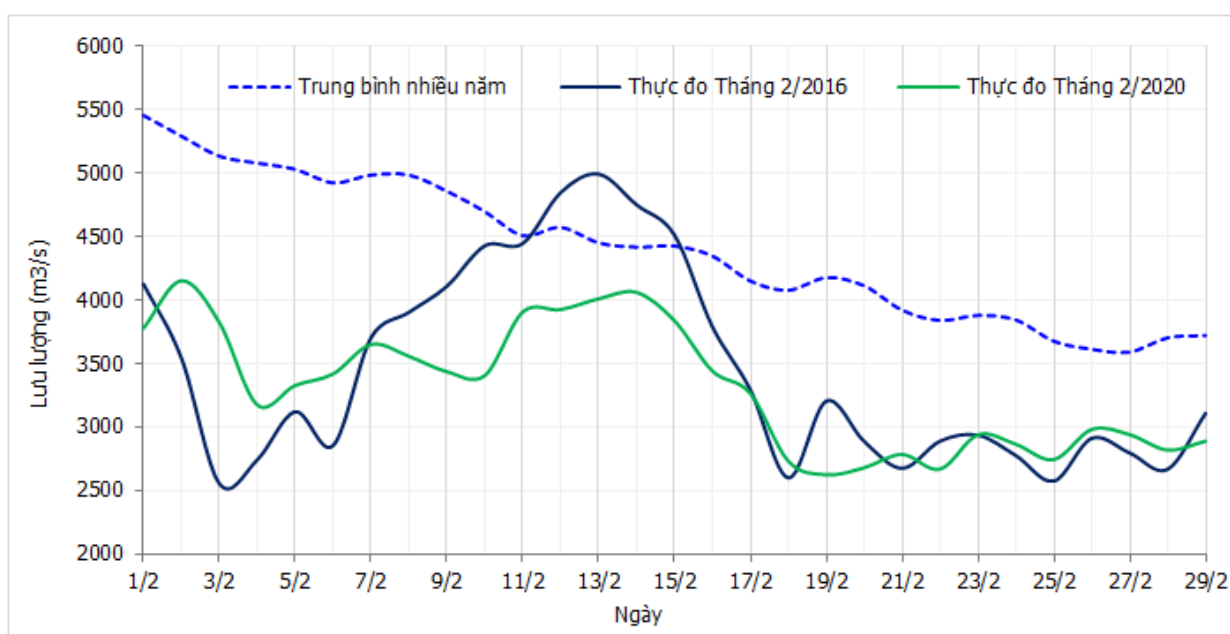
dòng chảy từ Trung Quốc về trạm Chiềng Sên¹ giảm 34% so với trung bình nhiều năm, và thậm chí còn ít hơn so với dòng chảy xả về từ Trung Quốc quan trắc được vào tháng 2/2016 tới 17% (Chi tiết xem Bảng 2 và Hình 1).

Bảng 2. Tổng lượng dòng chảy tại trạm Chiềng Sên tháng 2/2020

Chênh lệch tổng lượng dòng chảy so với	Tổng lượng (Tỷ m ³)	Tương đối (%)
Trung bình nhiều năm	-1,12	-34%
So với tháng 2/2016	-0,44	-17%

c. Chế độ dòng chảy tại Tân Châu và Châu Đốc

Do việc dòng chảy từ Trung Quốc xả về hạ du bị sụt giảm và mưa rất ít trên toàn bộ các vùng ở Hạ lưu vực sông Mê Công nên các quốc gia thượng nguồn gia tăng khai thác sử dụng nước trên các sông nhánh, thậm chí cả trên dòng chính sông Mê Công, do đó dòng chảy về vùng Đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam qua hai trạm thủy văn Tân Châu và Châu Đốc cũng bị sụt giảm. So với trung bình nhiều năm, tổng lượng dòng chảy về Tân Châu và Châu Đốc giảm 19%, và xấp xỉ với dòng chảy tháng 2/2016 (Chi tiết xem Bảng 3 và Hình 2).

Hình 2. Diễn biến tổng lượng dòng chảy về trạm Tân Châu - Châu Đốc, tháng 2/2020

Bảng 3. Tổng lượng dòng chảy tại các trạm Tân Châu và Châu Đốc, tháng 2/2020

Chênh lệch tổng lượng dòng chảy so với	Tổng lượng (Tỷ m ³)	Tương đối (%)
Trung bình nhiều năm	-1,92	-19
So với tháng 2/2016	-0,34	-4

¹ Trạm Chiềng Sên: Là trạm thủy văn trên dòng chính sông Mê Công tại khu vực Tam giác Vàng, là trạm đầu tiên của hệ thống quan trắc thủy văn của Ủy hội sông Mê Công quốc tế nhằm giám sát dòng chảy từ Trung Quốc xả về hạ du.

d. Xâm nhập mặn

Do dòng chảy về Đồng bằng sông Cửu Long ít và chế độ triều bất lợi nên hiện tượng xâm nhập mặn vùng ven biển vẫn tương tự như mức độ xâm nhập mặn tháng 1/2020. Đường ranh mặn 4g/l vào sâu nhất trên ba nhánh sông lớn là sông Hậu (nhánh Cỏ Chiên), sông Tiền (nhánh Hàm Luông) và sông Vàm Cỏ Tây đều vào sâu hơn so với trung bình nhiều năm từ 14 đến 24 km, và vào sâu hơn so với tháng 2/2016 từ 2 đến 6 km (Chi tiết xem Bảng 4 và Bản đồ 2 ở Phụ lục 2).

Bảng 4. Tình hình xâm nhập mặn (ranh mặn 4g/l) vào sâu nhất tháng 2/2020

Xâm nhập mặn vào sâu nhất ²	Sông Hậu	Sông Tiền	Vàm Cỏ Tây
Trung bình nhiều năm	51 km	43 km	80 km
Tháng 2/2016	68 km	55 km	98 km
Tháng 2/2020	70 km	57 km	104 km
Chênh lệch so với TBNN	+19 km	+14 km	+24 km
Chênh lệch so với tháng 2/2016	+2 km	+2 km	+6 km

Tương tự, đường ranh mặn 1g/l vào sâu nhất trên ba nhánh sông vào sâu hơn so với trung bình nhiều năm từ 26 đến 28 km, và vào sâu hơn so với tháng 2/2016 từ 4 đến 11 km (Chi tiết xem Bảng 5 và Bản đồ 3 ở Phụ lục 2).

Bảng 5. Tình hình xâm nhập mặn (ranh mặn 1g/l) vào sâu nhất tháng 2/2020

Xâm nhập mặn vào sâu nhất	Sông Hậu	Sông Tiền	Vàm Cỏ Tây
Trung bình nhiều năm	55 km	48 km	85 km
Tháng 2/2016	82 km	68 km	100 km
Tháng 2/2020	86 km	76km	121 km
Chênh lệch so với TBNN	+28 km	+28 km	+26 km
Chênh lệch so với tháng 2/2016	+4 km	+8 km	+11 km

2. Dự báo diễn biến tài nguyên nước tháng 3/2020

a. Dự báo dòng chảy tại Tân Châu và Châu Đốc

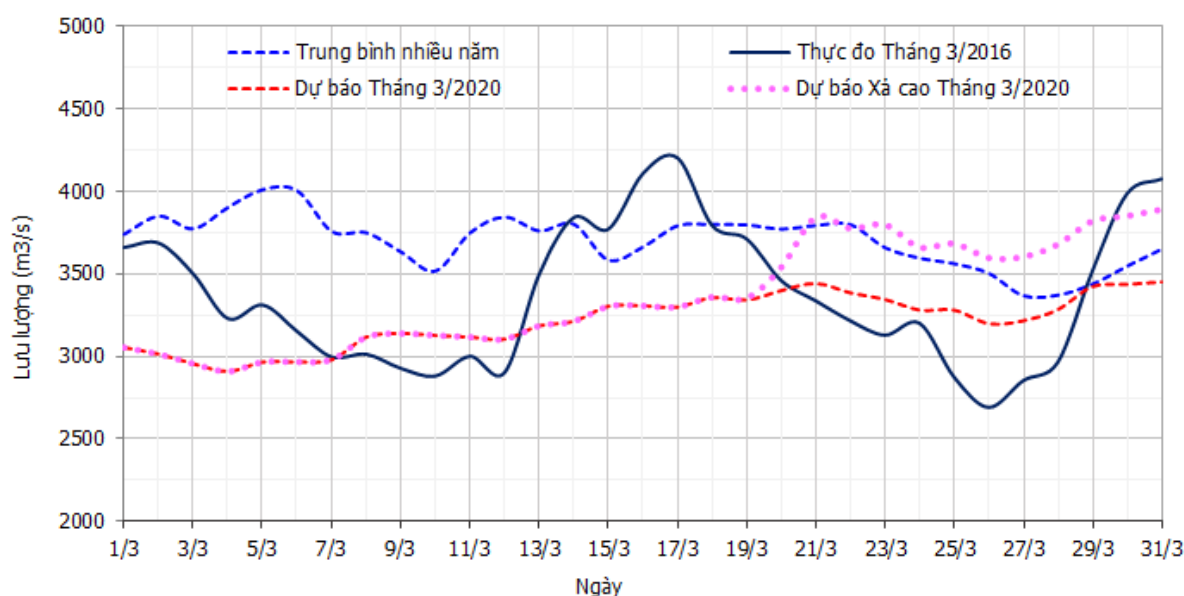
Dựa trên các kết quả dự báo mưa trên Lưu vực sông Mê Công, xu thế xả nước của các đập thủy điện Trung Quốc, tình hình sử dụng nước trên lưu vực và dự báo chế độ triều cho tháng 3/2020, tổng lượng dòng chảy tới vùng Đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam qua hai trạm thủy văn Tân Châu và Châu Đốc dự kiến sẽ bị sụt giảm tới 13% so với trung bình nhiều năm và thấp hơn tổng lượng dòng chảy tháng 2/2016 khoảng 5%.

² Theo quy định của Bộ Giao thông Vận tải cho các tuyến giao thông thủy chính cho điểm khởi đầu (Km0) của một nhánh sông.

Bảng 6. Dự báo dòng chảy tại Tân Châu và Châu Đốc

Chênh lệch tổng lượng dòng chảy so với	Tổng lượng (Tỷ m ³)	Tương đối (%)
Trung bình nhiều năm	-1,31	-13
So với tháng 2/2016	-0,35	-5

Căn cứ thông báo của Ngoại trưởng Trung Quốc tại Hội nghị Bộ trưởng ngoại giao Mê Công - Lan Thương mới đây tại Lào, dự báo đã xem xét thêm một trường hợp Trung Quốc gia tăng xả nước về hạ du ở mức lưu lượng khoảng 1.700 m³/s bắt đầu từ tuần thứ 2 của tháng 3/2020, và dự kiến tuần cuối tháng 3/2020 sẽ về đến Đồng bằng sông Cửu Long. Tuy nhiên, chỉ khoảng 20% lượng nước xả từ đập của Trung Quốc tới được Việt Nam do các quốc gia thượng nguồn, đặc biệt là Thái Lan và Campuchia tăng cường sử dụng nước dọc dòng chính sông Mê Công. Lượng nước này dự kiến cũng chỉ làm cho dòng chảy tới Tân Châu và Châu Đốc nâng lên tới mức xấp xỉ dòng chảy trung bình nhiều năm vào cuối tháng 3 (Chi tiết xem Bảng 6 và Hình 3).

Hình 3. Dự báo dòng chảy tới Tân Châu và Châu Đốc tháng 3/2020

b. Dự báo xâm nhập mặn

Căn cứ dự báo dòng chảy về Đồng bằng sông Cửu Long vẫn sẽ bị sụt giảm và dự báo chế độ triều, hiện tượng xâm nhập mặn tháng 3/2020 dự kiến vẫn sẽ tăng mạnh. Đường ranh mặn 4g/l trên ba nhánh sông lớn là sông Hậu (nhánh Cổ Chiên), sông Tiền (nhánh Hàm Luông) và sông Vàm Cỏ Tây dự kiến đều tiếp tục vào sâu hơn so với trung bình nhiều năm từ 18 đến 28 km, và xấp xỉ mức xâm nhập mặn so với tháng 3/2016 từ 4 đến 8 km.

Mức xâm nhập mặn vào sâu nhất của đường ranh mặn 4g/l trên ba nhánh sông chính trong trường hợp Trung Quốc xả nước dự kiến sẽ giảm từ 4-6 km so với dự báo

nêu trên; và đối với đường ranh mặn 1 g/l sẽ giảm từ 2-7 km. (Xem chi tiết ở Bảng 7, Bảng 8 và Bản đồ 4, Bản đồ 5 ở Phụ lục 3).

Bảng 7. Dự báo xâm nhập mặn (ranh mặn 4g/l) vào sâu nhất tháng 3/2020

Xâm nhập mặn vào sâu nhất (km)	Sông Hậu	Sông Tiền	Vàm Cỏ Tây
Trung bình nhiều năm	55	46	85
Tháng 3/2016	76	57	105
Tháng 3/2020	80 (76)	64 (58)	113 (108)
Chênh lệch so với TBNN	+25 (+19)	+18 (+12)	+28 (+23)
Chênh lệch so với tháng 3/2016	+4 (0)	+7 (+1)	+8 (+3)

Bảng 8. Dự báo xâm nhập mặn (ranh mặn 1g/l) vào sâu nhất tháng 3/2020

Xâm nhập mặn vào sâu nhất (km)	Sông Hậu	Sông Tiền	Vàm Cỏ Tây
Trung bình nhiều năm	60	50	90
Tháng 3/2016	84	74	115
Tháng 3/2020	87 (85)	83 (79)	130 (123)
Chênh lệch so với TBNN	+27 (+25)	+23 (+19)	+40 (+33)
Chênh lệch so với tháng 3/2016	+3 (+1)	+9 (+5)	+15 (+8)

c. Dự báo khả năng lấy nước tại một số cống chính

Căn cứ ý kiến góp ý từ các địa phương cho nội dung Bản tin kỳ trước, Văn phòng Thường trực Ủy ban sông Mê Công Việt Nam đã mở rộng thêm một số thông tin dự báo dựa trên kết quả dự báo mặn tháng 3/2020. Về khả năng mở cống lấy nước ngọt (độ mặn nhỏ hơn 1 g/l) tại một số công trình đầu mối do địa phương kiến nghị. Bản tin này đã tính toán số giờ (dự báo) lấy nước cho các ngày tháng 3/2020 cho các công trình đầu mối đó (Chi tiết xem Bảng 9).

Bảng 9. Dự báo số giờ lấy nước cho các ngày tháng 3/2020 tại các cống chính

Tỉnh	Công	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Long An	Rạch Chanh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bắc Đông	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	3	0	2	0	0	0	0	2	2
TG	Xuân Hòa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trà Vinh	Cái Hóp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bông Bót	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	7	9	8	7	6	5	5	2	1	0	3	4	5
Vĩnh Long	Cái Tôm	0	0	0	0	0	2	4	2	1	0	0	0	0	0	5	10	8	8	11	13	16	18	18	19	18	17	17	17	16	18	18
	Tân Định	0	0	0	2	5	5	4	3	3	3	2	1	0	0	3	4	5	6	9	11	11	9	9	9	9	6	8	6	7	7	7

d. Dự báo diện tích lúa có thể bị ảnh hưởng do hạn mặn.

Tương tự, Bản tin đã đưa thêm thông tin về diện tích canh tác lúa Đông Xuân có thể bị ảnh hưởng do xâm nhập mặn (trong đường ranh mặn 1 g/l) trong tháng 3/2020 (Chi tiết xem Bảng 9 và Bản đồ 6 ở Phụ lục 4).

Bảng 9. Dự báo diện tích lúa chịu xâm nhập mặn trong tháng 3/2020 (1000Ha).

	Bạc Liêu	Bến Tre	Cà Mau	Hậu Giang	Kiên Giang	Long An	Sóc Trăng	Cần Thơ	Tiền Giang	Trà Vinh	Vĩnh Long
Diện tích lúa Đông Xuân bị ảnh hưởng	41,8	34	36,1	35,9	89,3	67,9	98,2	2,5	24,6	40,3	6,8

Tuy nhiên theo thông tin từ các địa phương, do đã sớm có các biện pháp chủ động ứng phó với hạn mặn mùa khô năm nay, khoảng 70% diện tích lúa Đông Xuân đã được hoặc sắp thu hoạch, nên dự kiến trong tháng 3/2020 diện tích lúa Đông Xuân có khả năng chịu tác động của xâm nhập mặn sẽ nhỏ hơn nhiều.